

بررسی نیاز غذایی پیاز در روش‌های مختلف کشت و تاثیر شن در عملکرد محصول

محمد خطیبی*

چکیده: به منظور بررسی و تعیین مناسبترین روش کشت و تقلیل هزینه‌های عملیات زراعی و نیز جلوگیری از اثرات سوء مصرف شن در جهت تغییر بافت و تخریب خاک و کاهش حاصلخیزی خاک ناشی از مصرف مداوم مقادیر زیاد شن که همه ساله در زراعت پیاز مصرف می‌شود و بررسی چگونگی نقش شن در میزان عملکرد محصول طرح تحقیقی «بررسی نیاز غذایی پیاز در روش‌های مختلف کشت و تاثیر شن در عملکرد محصول» به مدت ۴ سال در مناطق مهم پیازکاری استان اجرا شد. این طرح به صورت اسپلیت پلات به مدت ۴ سال با ۶ تیمار و ۵ تکرار اجرا شد. در سالهای آزمایش پس از پیاده کردن طرح و انتساب تیمارهای آزمایشی و اجرای عملیات کرت‌بندی و پشته‌بندی و کشت بذر، بسته به نوع تیمار به طریقه دستپاش و ردیفی، کودهای شیمیایی براساس طرح در کرت‌های آزمایش توزیع شد. کودهای فسفره و پتاسه و ۱ کود ازته در موقع کشت و نوبت دوم کود ازته ۱/۵ ماه بعد از کشت و نوبت‌های سوم و چهارم به فاصله یک ماه از یکدیگر و به طور سرک پخش شد. در طول دوره رشد محصول ۲۱-۱۸ نوبت آبیاری اعمال و بر علیه آفات، مخصوصاً تریپس، مبارزه شیمیایی انجام و سایر مواظبت‌های زراعی نیز بطور مطلوب صورت پذیرفت. نتایج بدست آمده از بررسی چهار ساله آزمایش نشان می‌دهد که:

- اثر روش‌های مختلف کشت در سطح ۱٪ معنی‌دار بوده و بین روش‌های مختلف کشت اختلاف اثر قابل توجهی وجود دارد.

در طول چهار سال آزمایش روش کشت دستپاش همراه با مصرف شن نسبت به سایر روش‌های کشت از نظر تولید برتری نسبی داشته ولی از آنجائیکه در روش کشت جوی پشته بدون مصرف شن نیز افزایش عملکرد قابل ملاحظه بوده و به علاوه در این روش کشت به علت عدم استفاده از شن از اثرات سوء مصرف شن و در نهایت از تغییر بافت و تخریب خاک حاصلخیزی خاک جلوگیری می‌شود. می‌توان نتیجه‌گیری کرد که با در نظر گرفتن صرفه اقتصادی و تقلیل هزینه‌های عملیات زراعی (هزینه خرید و پخش شن - تسهیل عملیات و کاهش دفعات و جین و تنک - تسهیل عملیات آبیاری - کاهش هزینه برداشت - کاهش دفعات آبیاری) این روش می‌تواند جایگزین کشت سنتی مرسوم محل یا روش کشت دستپاش با مصرف شن در منطقه شود.

- بین دو فرمول کودی اختلاف اثر معنی‌داری وجود نداشت و همچنین در روش‌های مختلف کشت بین مقادیر مختلف کود اختلاف اثر قابل توجهی مشاهده نشد. بطور کلی با در نظر گرفتن صرفه اقتصادی اجرای روش کشت جوی و پشته (فارو)، استفاده از فرمول کودی $N_{200} P_{90}$ در زراعت پیاز در منطقه آذر شهر و مناطق مشابه مناسب و قابل توصیه است.

*- عضو هیات علمی موسسه تحقیقات خاک و آب